

[Ingmar Wagner.]

fra lørdag kl. 12 middag. Det gælder i hvert fald her på Sjælland. Nu har der været nogen nervøsitet blandt soldaterne — ikke mindst blandt dem, som f. eks. er kaserneret i Jylland og bor på Sjælland eller omvendt — over for denne ordning; for hvis man fastholder reglen om først at give orloven fra kl. 12 middag, vil friheden ikke være så meget værd for de pågældende soldater, idet de ikke kan nå at komme hjem med togene. Jeg ved, at der for de værnepligtige på Bornholm er en særlig ordning; dér taler man både om A, B og C orlov. De soldater, som er kaserneret på Bornholm og har deres hjem i Jylland, får orlov allerede fredag aften og skal først møde igen tirsdag morgen. For københavnere — eller for sjællændere overhovedet — er ordningen den, at de får fri fredag aften og skal møde igen mandag morgen, og bornholmerne selv får ordinær lørdag-søndagsorlov fra kl. 12 middag. Jeg fremhæver dette for at anmode den højtærede forsvarsminister om at indskærpe, at når de befalede friheder bliver gennemført, skal de gennemføres på en sådan måde, at soldaterne virkelig får gavn af dem.

Der er en ting til, der ligger mig på hjerte, når der er tale om den militære retspleje. Det drejer sig ikke om en paragraf, som har været til behandling her, det drejer sig om § 43 i retsplejeloven, bestemmelsen om krigsskibe på togt. Det er for tiden sådan — i hvert fald ifølge de henvendelser, jeg har fået fra værnepligtige marinere — at der afsiges talrige inappellable, arbitrære domme på en række marineskibe; det skyldes vist i høj grad, at der ikke er faste regler for, hvornår et krigsskib er på togt. Er det på togt, når det sejler til Grønland eller opholder sig i de farvande, eller når det ligger i Middelhavet eller i Øresund? Man er altså ikke rigtig klar over, hvad det egentlig vil sige, at et krigsskib er på togt, og det er dog af stor betydning at vide dette, for der er chefer på visse marineskibe, som faktisk benytter sig af, at der mangler faste regler på dette område; så snart man har hejst flaget og har dampen oppe i havnen, regner man med, at skibet er på togt, og det vil atter sige, at fra det øjeblik er chefen ikke alene anklager, men også dommer.

Det bevirker, at mange af de større

marineskibe af de menige marinere direkte bliver betegnet som straffeskibe. Jeg beder den højtærede forsvarsminister tage dette spørgsmål op, så man kan få en afgørelse på, hvornår et skib er på togt, så at denne paragraf i retsplejeloven ikke benyttes til ganske vilkårligt at dømme soldaterne, således som det sker i øjeblikket.

Viggo Starcke: Jeg kan godt tiltræde de af forsvarsministeren stillede ændringsforslag, som er tiltrådt af hele udvalget. Derimod nærer jeg ligesom andre ordførere betænkeligheder ved ændringsforslag nr. 4, som er et underændringsforslag til ændringsforslag nr. 3. Det er stillet af et mindretal, det ærede medlem hr. Johs. Christiansen, og går ud på, at man mellem de såkaldte fest- og fridage også skal henregne FN-dagen, den 24. oktober.

Vi ønsker alle, at de tanker, som ligger i De Forenede Nationer, må få så stor en støtte som muligt, men jeg tror, at man alligevel må erkende, at i den jævne befolkning er der ikke nogen følelsesmæssig baggrund for at gøre FN-dagen til en sådan højtid, og når det til sin tid kommer til at foreligge, synes jeg, man kan vende tilbage til spørgsmålet. Det vil virke kunstigt på nuværende tidspunkt, og det vil være en lille smule ejendommeligt at indføre en sådan dag for forsvaret alene.

I udvalgsbetænkningen er der nogle indledende betragtninger, som er tiltrådt af et flertal — udvalget med undtagelse af de konservative medlemmer — om det ønskelige i en principiel ændring af tiltaleordningen i militære straffesager, hvorefter anklagemyndigheden i disse sager overgår fra de militære rettergangschefer til en anklagemyndighed efter samme principper som gældende for den borgerlige anklagemyndighed. Det ser dog ud til, at flertallet endnu er meget tilbage for at stille forslag i så henseende, men anbefaler en yderligere undersøgelse og overvejelse under hensyn til ønskeligheden af, at der snarest kan fremsættes et lovforslag i overensstemmelse med flertallets principielle opfattelse.

Det problem, der her røres ved, er, som også flertallet åbenbart indrømmer, ikke afklaret endnu. Det, man står over for, er hensynet til individets retsbeskyttelse, som